

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ЕФЕКТИВНИХ КОМУНІКАЦІЙ У БІБЛІОТЕКАХ ДЛЯ ДІТЕЙ

Мовчан Валерія Сергіївна, студентка VI курсу (групи ІБАСм-1-22-1.4д), спеціальності «Інформаційна, бібліотечна, архівна справа» Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Науковий керівник: Григоревська О.В., доктор наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційних комунікацій Факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Розвиток системи ефективних комунікацій у бібліотеках для дітей стає ключовим завданням у сучасному суспільстві. В умовах швидкого технологічного прогресу та змін у сприйнятті інформації, бібліотеки відіграють важливу роль у формуванні читацьких навичок та культури серед молодого покоління. Бібліотекам важливо активно впроваджувати інноваційні методи комунікації, залучати дітей до читання через інтерактивні заходи, використовуючи сучасні технології та мультимедійні ресурси.

Ключові слова: бібліотечна справа, комунікації, бібліотеки для дітей, дистанційне обслуговування.

Сучасна бібліотека повинна відповідати новим вимогам суспільства, яке розвивається, бути відкритою та мати гнучку систему управління для оперативного реагування на зміни. Керівник такої установи повинен об'єднувати в собі ролі менеджера, маркетолога і промоутера. Особливо важливим є врахування цих тенденцій у взаємодії з маленькими читачами, які є унікальною категорією, що потребує особливої уваги та підтримки.

Формулювання цілей статті (постановка завдання): метою нашої роботи є ознайомлення з роботою провідних українських дитячих бібліотек та асоціацій в питаннях ефективних комунікацій. З-поміж завдань роботи є вивчення на конкретних прикладах засобів комунікації, які використовують сучасні бібліотеки як офлайн, так і для дистанційного обслуговування.

Питанням розвитку ефективних комунікацій у бібліотеках активно займаються вітчизняні та зарубіжні науковці соціальних комунікацій та інформаційної справи.

Розвиток суспільства ставить перед сучасною бібліотекою нові вимоги: вона повинна бути відкритою та мати гнучку систему управління (вчасно й оперативно реагувати на зміни). Керівник такої установи має бути одночасно менеджером, маркетологом і промоутером. Особливо ці зміни стосуються маленьких читачів. Діти – своєрідна категорія, що потребує уваги й підтримки. Малечу не можна обслуговувати дистанційно на рівні з користувачами старшого віку, тож фахівці бібліотек щоразу шукають нові форми роботи з такою вразливою категорією. Наприклад, окрім звичної нам книговидачі, організовують різноманітні заходи та проекти.

Національна бібліотека для дітей пропонує такі онлайн-проекти: «Поради пана балакуна», «Подорожуємо Україною разом», мистецька галерея «PRO – шедеври» тощо. Всі проекти спрямовані на розвиток читання і на поглиблення світогляду. Варто зазначити, що ці проекти більше направлені на співпрацю з батьками, опікунами та вчителями.

Зацікавити читачів фахівці бібліотеки пробують за допомогою блогу відділу обслуговування дітей дошкільного та молодшого віку «Маленький читайлик», блогу для дітей та їх батьків «Психолог у бібліотеці» та відеоблогу бібліотеки «ViblioTemaTV» (Національна бібліотека України для дітей).

Львівська обласна бібліотека для дітей пропонує розмаїття заходів, наприклад:

– «Бібліотека насіння» – проєкт, ініційований Благодійним фондом «Бібліотечна країна» спільно з Насінневою скарбницею України;

– «П'ята стихія» – проєкт інформаційно-психологічної безпеки дітей та підлітків;

– «ЕкоЛеотека» – проєкт, завдяки якому користувачі бібліотеки отримають інформацію про негативні наслідки, спричинені безвідповідальним ставленням до відходів.

Також, цікавими для юних користувачів книгозбірні, беззаперечно, будуть театр «Язиката Хвеська» та літературна студія «Джерельце» під незмінним керівництвом відомої української поетеси Марії Людкевич (ЛОБД).

Чернігівська обласна бібліотека для дітей активно залучає малечу та підлітків до своїх конкурсів. Зокрема, до конкурсу «Непереможна і єдина читацька Україна» – це відкриття Тижня дитячого читання-2023. Цікавим елементом в комунікаційній роботі закладу є те, що відділ мистецтв проводить майстер-класи на різноманітну тематику. Так, наприклад, восени 2023 року в бібліотеці проводились такі заходи:

– «Гарбузики з паперу»;

– «Гарбузик-гольник з фетру»;

– «Мавка – мотанка з ниток»;

– «Осінні паперові деревця»;

– «Прикрашаємо «страшенно» веселу вечірку!» («Паперовий» майстер-клас до Гелловіну) (Чернігівська обласна бібліотека для дітей).

Українські дитячі бібліотеки особливо звертають увагу на важкий стан нашої країни. Фахівці регулярно пишуть на сторінках бібліотек в соціальних мережах дописи для батьків: як розказати дітям про війну, як себе поводити з малечою та куди звертатися за допомогою. Ось, наприклад, бібліотека Чернівецької області пропонує терапію: «*Книготерапія – один з різновидів терапії, який дає змогу психологам, а тим більше бібліотекарям, ефективно працювати з дітьми. Під час заняття творчістю дитина розкривається, а герої улюблених книжок стають для неї помічниками у подоланні проблем у реальному житті. Книжка також стає провідником для почуттів, про які дитина не в змозі говорити так, як це вміють дорослі*» (Чернівецька обласна бібліотека для дітей).

А в Національній бібліотеці України для дітей працює психолог, яка безоплатно надає консультації і батькам, і дітями (Національна бібліотека України для дітей).

Отже, дитячі бібліотеки не тільки видають книги з казками, а й розвивають любов до літератури та культури різноманітними виставками, проектами та конкурсами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Онлайн-проекти. *Головна сторінка Національної бібліотеки України для дітей.* URL: <https://chl.kiev.ua/Default.aspx?id=9305> (дата звернення: 25.10.2023).
2. Львівська обласна бібліотека для дітей. *ЛОБД.* URL: <https://lodb.org.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
3. Чернігівська обласна бібліотека для дітей. URL: <https://chernihiv-lib.org.ua/> (дата звернення: 25.10.2023).
4. Книготерапія. *Чернівецька обласна бібліотека для дітей.* URL: <https://chernihiv-lib.org.ua/news/podiji/1-0-12> (дата звернення: 25.10.2023).
5. Психологічна служба. *Головна сторінка Національної бібліотеки України для дітей.* URL: <https://chl.kiev.ua/Default.aspx?id=6853> (дата звернення: 26.10.2023).

REFERENCE

1. Onlain-proiektu. *Holovna storinka Natsionalnoi biblioteky Ukrainy dlia ditei.* URL: <https://chl.kiev.ua/Default.aspx?id=9305> (data zvernennia: 25.10.2023).
2. Lvivska oblasna biblioteka dlia ditei. *LOBD.* URL: <https://lodb.org.ua/> (data zvernennia: 25.10.2023).
3. Chernihivska oblasna biblioteka dlia ditei. URL: <https://chernihiv-lib.org.ua/> (data zvernennia: 25.10.2023).
4. Knyhoterapiia. *Chernivetska oblasna biblioteka dlia ditei.* URL: <https://chernihiv-lib.org.ua/news/podiji/1-0-12> (data zvernennia: 25.10.2023).
5. Psykholohichna sluzhba. *Holovna storinka Natsionalnoi biblioteky Ukrainy dlia ditei.* URL: <https://chl.kiev.ua/Default.aspx?id=6853> (data zvernennia: 26.10.2023).